

Ekstern fagfelles årsrapport 2020

Introduksjon

Som nyoppnevnt ekstern fagfelle for russiskfaget ved UiB er jeg i 2020 bedt om å evaluere emnene RUS-100, RUS-120 og RUS-121. Innledningsvis vil jeg benytte anledningen til å si at de tre emnene umiddelbart gir et meget godt inntrykk, faglig så vel som formelt, og at det har vært en hyggelig oppgave å gå gjennom det fremlagte materialet. Som kjent innebar smittevernrestriksjonene dette året omlegginger i eksamensform på en rekke emner. Siden eksamensresultatene for høstsemesteret ikke har vært tilgjengelig ved utferdigelse av rapporten, vil eksamensgjennomføringen i Covid-året 2020 kort kommenteres (om mulig samlet) i neste års rapport.

1. Evaluering av RUS-100 Grunnkurs i skriftlig og muntlig russisk (høst, 10 stp)

Emnet framstår ut fra det forelagte materialet som utførlig og ryddig presentert i emnebeskrivelsen og som hensiktsmessig oppbygd mht. arbeidskrav og læreverk. Jeg har hatt tilgang til eksamensoppgavene for studieårene 2019 og 2020, og eksamensresultater (men ikke eksamensbesvarelser) for 2018 og 2019. På grunn av smittevernrestriksjonene ble eksamen i 2020 gjennomført som hjemmeeksamen.

Russisk er et krevende språk å lære og utfordringene til et emne som dette er mange. Ikke minst krever språkkinnlæring opptrening av praktiske ferdigheter og en tettere oppfølging av studentene, og er derfor langt mer ressurskrevende enn et gjengs lesefag. Standardmål for tilgjengelige undervisnings- og eksamensressurser tar i liten grad hensyn til dette. Optimalt sett burde studentene på eksamen prøves både i muntlige og skriftlige ferdigheter. Fagmiljøet gjør her meget god bruk av tilgjengelige ressurser og bruker arbeidskrav målrettet for å prøve teoretiske, muntlige og skriftlige ferdigheter i løpet av semesteret, stimulere til aktiv læring, samt sikre kontinuitet i oppmøte. Nye digitale prøver er innført som et verdifullt supplement og egenvurderingen (2019) beskriver disse som et vellykket tiltak. Eksamensoppgavene er vel tilrettelagte og reflekterer pensum godt. Arbeidsmengden samsvarer godt med tilgjengelig tid.

Karaktergjennomsnittet er høyt og strykprosenten lav. Emnet velges vanligvis av et antall morsmålsbrukere som ønsker å formalisere sine russiskkunnskaper. Det er derfor naturlig at karkternivået tenderer til å ligge noe over gjennomsnittet: 2018 – 2A, 4B, 2C, 3D, 1E, 1F; 2019 – 6A, 8B, 6C, 2D, 2E, 3F. Emneevalueringen (2019) viser at studentene i overveldende grad er fornøyde med emnet og måten det gjennomføres på, selv om det er arbeidskrevende. Studentevalueringen viser også at fagmiljøet har funnet gode løsninger på ansvarsfordelingen mellom underviserne på emnet, et problem som ble tatt opp i forbindelse med forrige evaluering (2015).

Egenvurderingen for emnet (2019) tar opp to viktige tema. Det første gjelder fritak fra obligatorisk oppmøte. Her deler UiT og UiB den erfaringen at et fåtall oppnår gode resultater, mens et stor antall faller fra eller har problemer med å fullføre emnet på egenhånd. Etter mitt syn er fritak fra obligatorisk oppmøte lite produktivt på praktisk anlagte språkemer. Ved UiT har fagmiljøet kommet fram til en løsning der fritak kun er mulig på visse emner som egner seg til selvstudium. Vi har også en praksis der de som ikke fullfører et emne med

undervisningsfritak første gang, ikke gis fritak igjen. Jeg drøfter gjerne praksisen med fagmiljøet ved anledning.

Det andre temaet er såkalte "spøkelsesstudenter", i fagmiljøet på russisk gjerne referert til som "døde sjeler". Dette er et generelt problem av prinsipiell art som burde tas opp på nasjonalt nivå. Studenter som melder seg opp i emner for så å unnlate å møte opp (ofte melder de seg ikke engang av eksamen) er en belastning, spesielt for små og krevende fag som russisk. Fenomenet later til å øke i omfang og rammer særlig begynnerkurs som dette. For at disse døde sjelene (som aldri reelt blir våre studenter) ikke skal regnes som frafall, blir de fagansvarlige nødt til å dokumentere disse og føre lister over dem. Imidlertid har hverken institutt-, fakultets-, eller universitetsnivå fått på plass rutiner for å tallfeste og rapportere problemet. Det er ikke uvanlig at de samme navnene på slike døde sjeler går igjen på flere emner over flere semestre.

2. Evaluering av RUS-120 Russisk språk I (vår, 20 stp)

Emnet er nytt fra 2019 (omlegging fra 15-20 stp, den russiske språkdelen fra RUS-121 overført til RUS-120). Emnet samsvarer i størrelse og omfang med RUS-1001 ved UiT som har 4 dobbelttimer/uke i 13 uker. Med to bolker á fire undervisningstimer pluss én dobbelttime per uke er dette et omfattende emne. Erfaringsmessig er dette et krevende nivå for studentene og de ekstra undervisningstimene tilfører viktige ressurser. Emnet skal dekke grammatikk, muntlig russisk, skriftlig russisk og musikalsk fonetikk. Eksamen er normalt en 6-timers skoleeksamen. Våren 2020 ble denne erstattet av en 8-timers hjemmeeksamen grunnet smittevernsrestriksjonene. (En evaluering av eksamensomlegging og gjennomføring i forbindelse med Covid 19-pandemien foretas samlet i neste års rapport). Ni studenter gjennomførte emnet i 2019, 21 studenter i 2020.

Emnebeskrivelsen er dekkende og ryddig. Eksamen består av grammatikkspørsmål tilknyttet ulike tema, herunder fyll-inn-oppgaver, oversettelse russisk norsk og oversettelse norsk-russisk. Arbeidsmengden framstår som godt tilpasset tiden kandidatene har til rådighet. utførlig sensorveiledning er utarbeidet. Et godt karaktergjennomsnitt (C) og lav strykprosent (tilsammen 3 kandidater i 2019 og 2020) og lite frafall tyder på at undervisningsressursene er vel anvendt og at studentene får tett oppfølging gjennom emnet. Av materialet jeg har gjennomgått framgår det ikke så godt hvordan studentene testes i musikalsk fonetikk. At dette er en integrert del av emnet er meget positivt. Jeg vil ved anledning gjerne få høre mer om dette opplegget og hvordan det gjennomføres.

Egenvurderinger for 2019 og 2020 er framlagt. Disse tyder på at underviserne på emnet har vært godt samkjørte og har funnet gode løsninger underveis i studieløpet. Det er krevende å koordinere undervisning i et så omfattende emne og med fire undervisere. Det framgår ellers av egenvurderingene at firetimersbolkene har budt på utfordringer. Fire timer i strekk kan være en påkjenning både for studenter og undervisere, selv om man legger opp til variasjon mellom forelesning og praktisk oppgavearbeid. Kanskje burde det vurderes om tretimersbolker kunne være et bedre alternativ. Dette har også noen logistiske utfordringer, men har vist seg å være effektiv tidsbruk. Vi har en del erfaring med trippeltimer på våre emner og jeg drøfter gjerne disse med fagmiljøet.

Når det gjelder studentevaluering er det et problem at så få studenter (ca en tredel) har besvart denne (3 i 2019 og 6 i 2020). Erfaringsmessig er det grunn til å anta at det er studenter med gode resultatene som har deltatt. At disse er fornøyde er jo naturlig, men sier oss ikke så mye om den større sammenhengen. Det kan vurderes om evaluering skal gjøres obligatorisk, slik vi har gjort ved UiT. Jeg drøfter gjerne våre erfaringer med dette med fagmiljøet.

Emnet er fortsatt nytt og omstillingene som ble nødvendige våren 2020 har gitt emnet en langt mer utfordrende start enn forventet. Jeg vil foreslå at en liten oppfølging foretas mot slutten av mitt engasjement, når emnet er blitt gjennomført noen ganger til og mer data foreligger og flere erfaringer er gjort.

3. Evaluering av RUS-121: Russisk historie og kultur

Emnet er i praksis nytt fra 2019 (reduisert fra 15 til 10 stp ved å avgi russisk språkkomponent til RUS-120). Emnet er samtidig åpnet for studenter som ikke lærer russisk. Dette er etter mitt syn et klokt og riktig valg. Historie-kulturkomponenten bygger videre på tidligere emne, samtidig som mye er gjort for å legge til rette for studentaktive undervisningsformer. 7 studenter fullførte emnet i 2019 (ingen stryk), i 2020 var det hele 22 som gjennomførte emnet (herav 3 stryk). Dette er i likhet med RUS-100 et emne der problemet med "døde sjeler" gjør seg gjeldende. Vi opplever tilsvarende på vårt emne RUS-1210 Eldre russisk historie. RUS-121 later til å ha klart en rask omlegging til nettundervisning godt, i og med at mange ressurser allerede var online. Jeg vil gjerne ta med også dette emnet i en nærmere evaluering av Covid-omleggingene i neste års rapport. I den forbindelse ville det være meget nyttig å få tilgang til Canvas-plattformen for å studere ressursene der grundigere.

Emnebeskrivelsen er også her ryddig og klar. Eksamen består av en 4-timers skoleeksamen (2020 5-timers hjemmeeksamen) der studentene gjør en knippe utgreiingsoppgaver (3 spørsmål som besvares med 100-300 ord) og en langsvarsoppgave 500-900 ord, der studenten velger mellom to oppgavealternativer. Eksamensoppgavene er godt tilpasset tiden studentene har til rådighet. Jeg har ikke fått tilgang til karakterene fra eksamen 2020, men resultatet fra 2019 viser et solid resultat (ingen toppkarakter, men 4B blant de seks som bestod). En strykprosent på drøye 10% gjennom 2019-20 kvalifiserer som lav. Snittkarakteren i perioden er C.

Som med RUS-120 er emnet nytt og jeg vil også her foreslå en liten oppfølging mot slutten av mitt engasjement, når emnet har gått flere ganger og mer data og flere erfaringer foreligger. I neste omgang vil det være en forutsetning at jeg gis tilgang til webressursene på emnet.

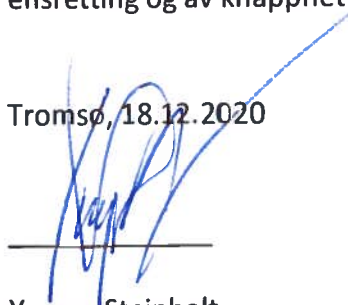
4. Kort sammenfatning og ekstern fagfelles virksomhet i 2021.

Først og fremst får vi håpe smittevernsituasjonen normaliserer seg såpass i løpet av det kommende året at vi kan gjennomføre et møte mellom ekstern fagfelle og fagmiljøet. Vi kan da bl.a. ta opp generelle problemstillinger som døde sjeler, fritak fra obligatorisk oppmøte og studentevaluering. Jeg vil også gjerne drøfte erfaringer fra omstillingene i forbindelse med covid-pandemien i 2020-21 på de ulike emnene i programmet. I forbindelse med RUS-120 drøfter jeg gjerne alternativer til firetimersbolker i undervisningen. Jeg vil også gjerne høre mer om fagkomponenten musikalsk fonetikk.

For neste sett av emner til evaluering (samt for RUS-120 og 121) vil jeg gjerne få tilgang til canvas-plattformene og de aktuelle rommene. Dette vil bidra til at jeg får en mer helhetlig forståelse av emnene og oppleggene og hvordan de fungerer. Det kunne også være interessant å få se enkelte eksamensbesvarelser.

Jeg håper min rapport kan bidra til diskusjonen i fagmiljøet om de enkelte emnene og deres utfordringer, såvel som mer generelle faglige problemstillinger. Jeg ser det også som min oppgave å støtte fagmiljøets arbeid for å kvalitetssikre og utvikle emner og studieprogram i et fag med helt særegne behov og utfordringer i en hverdag som ofte preges av administrativ ensretting og av knapphet på ressurser.

Tromsø, 18.12.2020

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Yngvar Steinholt', written over a horizontal line.

Yngvar Steinholt